

Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima

VALL CERDANA

ANNEX III: Retorn del procés participatiu

Abril 2022

Equip redactor

Anna Martín i Árboles, cap de consultoria

Lluís Salada i Rubio, cap de consultoria

Guillem Granel i Jover, tècnic de consultoria

Amb la col·laboració de Carlos León, estudiant en pràctiques.

Coordinació tècnica

Diputació de Girona

CILMA - Consell d'Iniciatives Locals per al Medi Ambient de les Comarques Gironines

INFORME DE RETORN DEL PROCÉS PARTICIPATIU DEL PLA D'ACCIÓ PER L'ENERGIA SOSTENIBLE I EL CLIMA DE LA UNITAT DE PAISATGE DE VALL DE CERDANYA

El Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC) és un document de planificació energètica i climàtica que té per finalitat assolir l'objectiu europeu d'una reducció del 55% d'emissions de CO₂ per l'any 2030. En aquest marc, el Servei de Medi Ambient de la Diputació de Girona impulsa el **procés participatiu per a l'elaboració del Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC) de 221 municipis gironins**. Mitjançant criteris ambientals, aquests municipis s'han agrupat en 20 Unitats del Paisatge (UP) per tal de proposar accions a nivell supramunicipal.

En aquest informe es presenten els **resultats del procés participatiu de la Unitat de Paisatge de Vall de Cerdanya i el retorn a les propostes presentades**.

La UP de Vall de Cerdanya està formada pels següents municipis: Alp, Bolvir, Das, Fontanals de Cerdanya, Ger, Guils de Cerdanya, Isòvol, Llúvia, Meranges, Puigcerdà, Urús.

El procés participatiu del PAESC s'ha estructurat en dues accions participatives:

- **Taller de participació telemàtica** (26 de gener de 2022 a les 18h). Debat i elaboració de propostes supramunicipals de mitigació i adaptació al canvi climàtic. Han participat 9 persones: representen administracions públiques (3), i particulars (6). Per municipis hi ha veïns i veïnes de: Alp, Isòvol, Llúvia, Puigcerdà, Urús.
- **Portal de participació digital - Decidim PAESC** (del 27/01/2022 al 27/02/2022). Espai per a presentar noves propostes municipals o supramunicipals i donar suport a les propostes ja presentades. S'han presentat un total de 22 propostes (19 de les quals provenen del Taller participatiu i són supramunicipals). De les 3 noves propostes presentades, 2 són supramunicipals i 1 municipal.

Aquest informe presenta les aportacions realitzades en el procés participatiu. Es detallen les propostes i s'explica quines d'elles s'incorporen en el PAESC, quines no i els motius pels quals s'han acceptat o no.

PROPOSTES SUPRAMUNICIPALS

Proposta	Origen	Suports	Retorn
<p>Millorar el transport públic sobretot per sortir de la comarca (connectar amb Barcelona o altres ciutats com Manresa). Organitzar millor els busos i els trens, que s'augmenti la freqüència i la rapidesa perquè la gent opti pel transport públic abans que el cotxe particular. Que l'administració pressioni a les empreses responsables perquè millorin el servei.</p>	Taller	1	<p>Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal</p> <p>Resposta: El PAESC ja conté una acció supramunicipal de millora del transport públic, principalment intracomarcal. S'afegirà el component de la comunicació fora de la comarca tot i que, com ve diu la proposta, no s'hi pot actuar de forma directa.</p>
<p>Rehabilitació i aïllament dels habitatges per evitar malbaratament de consum energètic.</p>	Taller	-	<p>Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal</p> <p>Resposta: El PAESC ja conté accions orientades a fomentar la rehabilitació energètica dels habitatges. Es proposa la creació d'un punt d'assessorament i informació energètica un dels objectius dels quals és informar i canalitzar els ajuts per a aquestes accions de millora energètica.</p>
<p>Millorar la recollida residus amb propostes com el porta a porta, que s'implantarà en sis municipis de la comarca, o els contenidors tancats. Caldria acompanyar-ho d'una campanya informativa i de sensibilització.</p>	Taller	2	<p>Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal</p> <p>Resposta: Tots els plans municipals contenen accions de millora de la recollida de residus, tendint cap a</p>

			models porta a porta o altres mecanismes que permetin identificar el generador (contenidors amb obertura amb identificació, per exemple. També hi ha una acció supramunicipal específica que proposa la coordinació entre municipis per facilitar la implantació del sistema porta a porta.
<p>Transparència radical amb el tema del reciclatge. Es comenta que no se sap realment com funciona el reciclatge, on van a parar els residus i quin tractament se'n fa. Es demana informació i transparència en tots els processos i projectes. S'informa que ara els residus es porten a fora (envasos i paper al Berguedà, el vidre a Mollet del Vallès, el rebuig a Andorra) i que això fa que el cost sigui molt elevat.</p>	Taller	2	<p>Proposta tècnicament viable.</p> <p>S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal</p> <p>Resposta:</p> <ul style="list-style-type: none"> S'incorporarà aquest element de transparència en les accions municipals i supramunicipals relatives a les campanyes en matèria de residus.
<p>Fomentar l'horta de subsistència, familiar o cooperativa. La comarca es transforma, i les generacions noves ja no es queden tant a la Cerdanya i les que venen de nou no tenen el coneixement familiar de l'horta. Posar zones públiques per tal de donar la oportunitat a noves generacions de aprendre i experimentar. I posar a l'abast dels ciutadans un banc de terrenys públics i privats.</p> <p>Per tal de tenir una diversitat cultivada rica, i evitar que es degradin paisatges o zones. Generant sobirania alimentària i respecta per l'entorn.</p>	Ciutadania	1	<p>Proposta tècnicament viable.</p> <p>S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal</p> <p>Resposta:</p> <p>S'ha incorporat una nova acció supramunicipal "Recuperació d'espais per a horta familiar o cooperativa".</p>
<p>Reforçar el desplegament d'una oficina comarcal de transició energètica per donar informació i suport a la població en el procés de la transició a les energies renovables (en temes com l'aïllament dels edificis, energies com la biomassa, etc.). Facilitar la informació i els recursos a la ciutadania i a les empreses de manera molt pràctica i detallada per a cada cas i sector. Ajudar en els tràmits perquè els requeriments administratius i burocràtics no siguin una trava.</p>	Taller	2	<p>Proposta tècnicament viable.</p> <p>S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal</p> <p>Resposta:</p> <p>El PAESC ja incorpora una acció supramunicipal que contempla aquesta proposta.</p>

<p>Implantar un sistema de transport a la demanda amb cotxes petits, semblant al que hi ha al Berguedà, però adaptat al pressupost i realitat de la comarca.</p>	Taller	2	<p>Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal</p> <p>Resposta: Proposta a contemplada en l'acció supramunicipal “. Impuls a la mobilitat supramunicipal en transport públic”.</p>
<p>Restauració i manteniment de les canalitzacions d'aigua. Geolocalització de totes les xarxes i restauració i manteniment de les canalitzacions per evitar pèrdues. Caldria revisar l'estat de les canalitzacions i fer-ne un manteniment, ja que hi ha moltes canalitzacions deficitàries i no arriba tota l'aigua als pagesos o les cases.</p>	Taller	1	<p>Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal</p> <p>Resposta Aquesta proposta ja està incorporada com acció d'adaptació en aquells municipis que no tenen fet un una diagnosi i pla d'actuació respecte a les pèrdues en els sistemes d'abastament.</p>
<p>Tendir cap a l'agroecologia i promocionar la distribució del productes locals. Fer accions per facilitar que el sector agrícola pugui sumar-se al canvi de paradigma i tendir cap a la sostenibilitat. Ara els pagesos de la zona han d'ampliar finques i necessiten més maquinària perquè el seu negoci sigui rendible. Cal donar suport en la distribució del que produeixen els agricultors locals i promocionar el producte km0.</p>	Taller	2	<p>Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal</p> <p>Resposta Aquesta proposta ja està contemplada com a acció supramunicipal.</p>
<p>Compostatge i economia circular en la gestió de residus. Incloure l'economia circular a la gestió de residus. Fer compost amb les restes de la jardineria i també recollir matèria orgànica ben separada per tancar cicles. S'informa que a Llúvia hi ha una planta de compostatge on es porta la matèria orgànica i les restes de poda, i que el compost resultant es destina a horts de la zona (és un procés circular). A la llarga es podrien recollir els residus d'altres municipis. Cal conscienciar els professionals de la jardineria que facin el reciclatge a les plantes de compostatge (que no es deixi a qualsevol lloc).</p>	Taller	3	<p>Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal</p> <p>Resposta En l'àmbit municipal s'incorpora l'acció de foment del compostatge comunitari i autocompostatge en aquells municipis que no ho tinguin implantat. S'afegirà la referència específica al professionals de la jardineria.</p>

Jardineria que consumeixi menys aigua. Promocionar una jardineria que consumeixi menys aigua i plantar més espècies autòctones que no necessitin tanta aigua.	Taller	2	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal Resposta Aquesta proposta ja s'incorpora com acció d'adaptació en l'àmbit municipal.
Fer camins ciclables entre pobles de manera que la gent es pugui moure en bicicleta per anar treballar, etc. Que sigui utilitzat pel turisme però sobretot pensant en la gent del territori i pels seus desplaçaments del dia a dia. Ara s'ha de sortir a la carretera General i no és un recorregut segur, sobretot durant els mesos que hi ha més pressió turística. En general, que es facin infraestructures enfocades a una altra mobilitat i no pensada només pel turisme.	Taller	2	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal Resposta Aquesta proposta ja es contempla com a acció supramunicipal "Vies ciclables de connexió entre nuclis per a la mobilitat quotidiana"
Posar més busos que connectin els pobles de la zona.	Taller	1	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal Resposta Aquesta proposta ja es contempla com a acció supramunicipal "Impuls a la mobilitat supramunicipal en transport públic"
Regular la instal·lació de plaques fotovoltaïques tenint en compte l'impacte paisatgístic. Estudiar l'ús de cobertes que no s'estiguin utilitzant, així com segones residències, equipaments municipals o sols industrials degradats. Tenint en compte la realitat del territori, és important implicar les segones residències.	Taller	2	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal Resposta En els PAESC de tots els municipis s'inclouen mesures d'impuls i foment a la instal·lació de plaques fotovoltaïques.

<p>Impulsar un model econòmic a la comarca que no sigui totalment dependent del turisme. Pensar estratègies per impulsar altres sectors de forma sostenible perquè el turisme no sigui l'únic motor de la comarca (amb l'impacte que això té sobre els habitatges, les emissions de CO2, etc.).</p>	Taller	2	<p>Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal</p> <p>Resposta Aquesta proposta s'incorpora de manera indirecta amb accions que promouen altres sectors com el forestal o l'agroramader.</p>
<p>Conscienciació sobre el consum d'aigua. Donar informació i conscienciar la ciutadania sobre l'ús i el consum de l'aigua. Al territori hi ha uns consums per càpita molt elevats, sobretot de segones residències.</p>	Taller	2	<p>Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal</p> <p>Resposta Aquesta proposta ja s'incorpora com acció d'adaptació en l'àmbit municipal.</p>
<p>Promoure la creació de comunitats energètiques. Conscienciar a la població de la comarca sobre la necessitat de generar i consumir energia sostenible.</p>	Taller	1	<p>Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal</p> <p>Resposta En els PAESC de tots els municipis s'inclouen mesures d'impuls i foment a les comunitats locals d'energia.</p>
<p>Més visibilitat i divulgació. Donar més visibilitat a processos com aquest, per tal de donar-ho a conèixer a més gent. I més divulgació de temes afins. mes activitats per part dels ajuntaments.</p>	Ciutadania	-	<p>Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal</p> <p>Resposta En els PAESC de tots els municipis s'inclou una acció "Campanya permanent sobre cultura energètica" que respon a aquesta necessitat de divulgació i visibilitat de l'acció climàtica.</p>

<p>Promoure lloguer assequible. Al territori hi ha moltes segones residències que no estan pensades per viure-hi tot l'any. Això té un impacte en els preus dels lloguers i fa que molta gent hagi de viure a altres municipis per poder accedir a lloguers més econòmics (per exemple, molta gent viu al sector francès). Aquest fet repercuteix en la despoblació (si no són residents no poden anar a l'escola) i provoca que la gent jove no es pugui instal·lar al territori. Aquesta situació es tradueix en una mobilitat amb molt d'impacte. Es proposa doncs regular els lloguers d'ús turístic i promoure lloguer social o a preus assequibles.</p>	Taller	2	<p>Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell municipal, en l'acció 8.1 de promoure ordenances en matèria de sostenibilitat per al sector residencial</p>
<p>Generar un debat i buscar un consens sobre la creació de parcs solars. És un tema important i caldrà que es debati amb la ciutadania sobre si cal fer-ne o no i, en cas afirmatiu, on s'hauria d'ubicar. Cal tenir en compte l'impacte paisatgístic. També es proposa que si es fa, sigui amb la participació d'empreses locals.</p>	Taller	1	<p>Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal Resposta: El PAESC ja conté una acció supramunicipal "Promoure el debat social sobre les infraestructures energètiques de la transició: generació renovable en SNU o teulades"</p>
<p>Moratòria en la construcció i promoure edificacions més sostenibles. Suspendre les llicències de construcció als municipis de la unitat de paisatge i elaborar plans urbanístics i plans directors que tinguin en compte la situació d'emergència climàtica (ja que el model urbanístic té impactes en temes d'energia i recursos). Cal fer una aturada i replantejar el model urbanístic que hi ha ara per promoure edificis sostenibles i que generin menys emissions.</p>	Taller	3	<p>Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal Resposta: Els PAESC de tots els municipis inclouen una acció que insta a Incorporar la TE i la mobilitat sostenible en els nous desenvolupaments urbanístics.</p>

PROPOSTES MUNICIPALS

ALP

Proposta	Origen	Suports	Retorn
Vehicles elèctrics exempts del IVTM. El transport produeix el 37% de les emissions a la comarca. Per tant, s'hauria de promoure a nivell d'impostos que a les ordenances municipals els vehicles elèctrics estiguin exempts del IVTM.	Ciutadania	-	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal Resposta: L'acció de bonificació de l'IVTM en els vehicles elèctrics s'inclou a tots els PAESC municipals, també al d'Alp. Cal tenir en compte, però, que la màxima bonificació que permet la Llei d'Hisendes Locals que regula aquestes taxes és del 75%.

4. Recuperació d'espais per a horta familiar o cooperativa

Sector	Agricultura i sector forestal	Impactes tractats	climàtics Sequera i escassetat d'aigua Onades de Calor Risc d'incendi
Descripció	<p>El consum de productes de proximitat i km 0, a banda de permetre la reducció d'emissions de CO₂, relacionades majoritàriament amb el transport i la conservació, potencia també els vincles entre producció i consum, i contribueix al desenvolupament de l'economia local. Aquest consum de proximitat permet potenciar models productius que busquen un desenvolupament local sostenible i de qualitat, integrat al territori des del punt de vista ambiental, econòmic i social, altament eficients en el consum de recursos i que mantenen la diversitat biològica, cultural i alimentària.</p> <p>D'altra banda, cultivar espècies adaptades al territori fora dels models de monocultiu més extensiu incrementa la resiliència de les explotacions agrícoles.</p> <p>En el procés participatiu s'ha detectat una pèrdua de l'horta d'autoconsum o familiar atribuïble a la transformació socioeconòmica que ha viscut la comarca en els darrers anys. Amb aquesta acció es proposa recuperar espais a l'entorn de les poblacions per ser destinats a horta que pugui ser gestionada per famílies o petites empreses i entitats de tipus cooperatiu. Es tractaria de crear un banc de terres en terres en terrenys públics o mitjançant convenis amb privats per poder ser destinats a horta familiar i cooperativa. Es donarà prioritat a zones que ha s'haguessin destinat a horta i actualment estiguin abandonades.</p> <p>Actualment ja hi ha molts exemples de municipis que han tirat endavant iniciatives d'horts urbans, periurbans, municipals, amb fórmules diverses com contractes de cessió, concurs públic, lloguers, etc. També s'ha treballat molt en l'àmbit normatiu en quant a la regulació d'aquest tipus d'horts en temes com la integració paisatgística, les pràctiques de conreu amb mètodes agroecològics, etc.</p>		

Des del Consell comarcal es pot definir un model tenint en compte les característiques i la realitat dels municipis de la unitat de paisatge. Els Ajuntaments participarien d'aquesta acció identificant els terrenys més aptes als seus municipis i materialitzant els convenis de cessió d'ús segons el model que s'hagi definit. També des del Consell comarcal es podria engegar una línia d'ajuts per a l'adequació prèvia dels terrenys.
